

DE SIDDER, MENS DE LÆSER!

AF PREBEN HANSEN

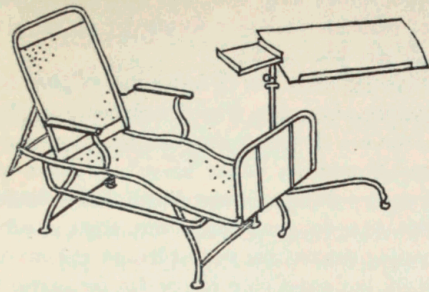
Naar »Bogvennen« her bringer en artikel om møbler, er det ikke, fordi man ønsker at slutte sig til den stedse stigende tendens indenfor vor tidsskriftverden til at gaa udenfor de engang fastlagte grænser, men fordi man har fundet det ønskeligt at vække interesse for problemet læsestolen hos arkitekter og boglæsere.

Det er slet ikke saa nemt at gøre begge Dele paa en Gang, som man skulde tro, at sidde godt og læse godt. Selvfølgelig er det store Bøger — de tunge og ofte ældre og ømtaalelige Værker — der skaber Problemet. Romanen, den lille, nemme Bog, som det almindeligvis ikke gør saa meget at odelægge, faar vi læst uden Vanskeligheder i de talrige gode og hensigtsmæssige Stole, de senere Aars Produktion har frembragt. Vi ligger paa Ryggen i Sofaen med Benene op over Armlænet, vi hænger i en lav polstret Armstol med Øreklapper eller svajer i en Staalstol — jo, den er klar og Hvilen falder paa os. Men de, som bruger større Bøger, og for hvem der baade er et Arbejde, et Studie og et Ansvar overfor Biblioteket at tage Vare paa, de trættes stadigvæk og har indtil nu hvileløst forandret Stilling og prøvet paa at finde sig til Rette under Læsningen. Stadig er der noget galt et Sted i Ryggen, maaske dingler Hovedet rundt paa Kroppen som paa en livløs Kludedukke, mens et Ben sover, og Mellemgulvet klemmes sammen, saa man faar Angstfølelser ved at tænke paa de uhyggelige Snittegninger af forkertsiddende Menneskers Underliv, som Udstillinger om Sundhed og den gamle Skrivelærer i Skolen har vist. I gamle Dage, der er saamænd ingen Grund at gaa længere tilbage end til det Billede, som Vilhelm Bendz i 1830'erne malede af sine Brødre i den grønne Stue, var man klar over Problemet. Det blev sikkert betragtet som uløseligt — „altsaa, vil du læse i en stor Bog, saa staa dog op!“ — Paa Bendz'es Billede staar Malerens ene Bror ude til venstre foran en Læsepult, et temmelig højt Bord med et Par Skuffer og et Rum øverst, hvortil man kom ved at løfte Bordpladen som en Klap. Pladen er svagt skraa for at faa en rigtig Synsline, hvad der sikkert kun var rigtigt gjort, rent bortset fra at alle Hjælpesager som Papir, Penneskafter og saadan noget faldt ned. Sagerne ligger ogsaa paa Gulvet i Billedet, uden dog at være røget i Spyttebakken, som stod ved Siden af

Sofaen. Her har den anden Bror anbragt sig, læsende i en lille Bog, der er anbragt paa Spisebordet holdt i Stilling af et lille Stativ. — Gaa hen til Billedet, det hænger paa Hirschsprungs Museum — og syn's at det er morsomt, mens De tænker over, hvordan De selv anbringer Dem hjemme.

Nogen Udvikling er der jo trods alt sket, men ingen af de gjorte Forsøg har skabt Vidundere, hvad der sikkert maa skyldes, at Markedet for en Produktion er ringe. Forholdsvis faa arbejder med de meget store Bøger og af disse faa fremsætter saa godt som ingen virkeligt positive Krav om Forandring. Vore Møbelsnedkere og Arkitekter kommer saaledes aldrig i Kontakt med den utilfredse Læser — men kun den, der til Raseri har vendt og drejet sig i en umulig Stol og faaet sig selv, Læsning og Bogen ødelagt, kan diktere Teknikeren hvordan den rigtige Læsestol skal se ud. Vi Mennesker er ikke ens, og vore Ønsker og Vaner, med Hensyn til at sidde, vanvittigt forskellige. — Hvordan skal saa en bestemt Læsestol kunne blive Mønstertype, eller rettere sagt Standard, for det maa Stolen være, hvis den skal kunde fremstilles til en rimelig Pris? Jeg tror, det er muligt af en Række gode Ting at skabe en Standardmodel, som hver især kan tage op og maaske forandre, forbedre netop efter de særlige Ønsker den enkelte individuelle Streng- hed, eller Magelighed eller Legemsstørrelse fordrer det. Jeg selv glemmer aldrig Synet af de Wienerstole Pampaens Gaucho brugte ude paa Argentinas Slette. Ved at skære af Stolens Ben, mest af Bagbenene, saa Sædet kun fik en Højde af 30 cm, var denne Standardmodel af bøjet Træ med Straasædet, som forvandlet, og passede ham storartet, naar han efter Dagens lange Ridt strakte Benene fra sig for at hvile.

Uden at ville fremhæve de paa næste Side viste Typer som helt rigtige har jeg valgt dem som typiske for ærlige Forsøg paa at løse Problemet, den gode Stol, hvor De kan sidde, mens De læser.

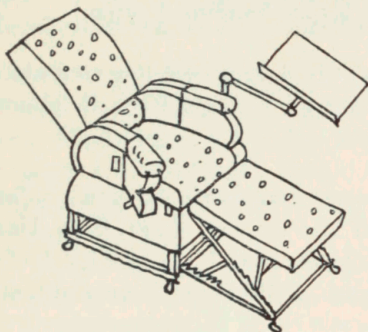
Tysk Liggestol med tilhørende Sengebord.

Denne Model er egentlig beregnet til Hospitaler og Rekreationshjem, hvor Læserens Fordringer aldrig er de mindste.

Det lange Sæde har en udmærket Bøjning til Støtte for Knæhasen, mens et Fodbræt giver godt Fæste for hele Stillingen, der ved bevægeligt Rygstød kan varieres.

Læsebrættet er et selvstændigt ambulært Bord med to bevægelige, hinanden uafhængige Plader.

Materiale: lakeret Staal — med Stof udspændt i Ryg og Sæde.

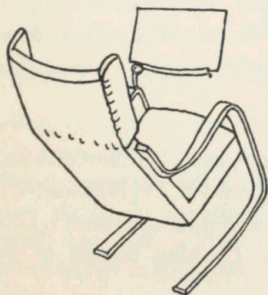
Engelsk Biblioteksstol.

Modellen hører hjemme i meget store Hjem, smaa Slotte med Bibliotek, „Fireplace“, Whisky, Slaabrok o. s. v., hvor Læseren kun har sig selv, Ro og god Tid.

Ryg og Skammel er bevægelige til adskillige Stillinger, mens Armlæn kan lukkes op som Laager.

Læsebrættet er fastgjort til selve Stolen — og bevægeligt, som hele Møblet, der er paa Ruller.

Materiale: svært Træ, med tyk Polstring.

Finsk „Bekväm Vilstol“. Aalto.

En Model, som maa betegnes Standard, og som uden at vække Opsigt kan glide ind i en normal Stues Møblering.

Navnlig den gode Støtte for Hovedet er bemærkelsesværdig, idet Ryggens øverste Halvdel rejses i Hældningen og med smaa Øreklapper hindrer Hovedet i at trille af.

Materiale: Bøjet Træ, med Polstring.